

Houdt U van het leven?
2022 © Leopold Lindelauff

HOUDT U VAN HET LEVEN?

DAGBOEK VAN EEN MOORDENAAR
(*TAGEBUCH EINES MÖRDERS*)

INTRO

Jonathan von Wuestendorff werd op 28 december 2009 door de Nederlandse politie gearresteerd, nadat alle politiekorpsen – onafhankelijk en soms ook onwetend van elkaar – reeds jaren naar hem hadden gezocht. De komst van geautomatiseerde – én vooral met elkaar verbonden – systemen hadden uiteindelijk tot dit moment geleid. Enkele opmerkelijke gebeurtenissen die aan hem gelinkt konden worden, hadden de aandacht van verschillende Officieren van Justitie en medewerkers van politie op hem doen richten. Bij zijn arrestatie verzette hij zich geheel niet, maar liet hij zich in alle rust de handboeien omslaan en naar de arrestatiewagen leiden.

Von Wuestendorff was het enige kind van een Duitse vader, wiens ouders enkele jaren voor het begin van de Tweede wereldoorlog naar Nederland gevlucht waren, en een Nederlandse moeder.

Vrij snel na zijn arrestatie verzocht hij zijn bewakers om pen en papier, die hij zou gaan gebruiken om zijn, zoals hij het noemde 'Tagebuch', te schrijven. Hierin heeft hij naast de door hem zelf geschreven verslagen van gesprekken met psychiaters (en anderen) die hij vanaf de eerste dag dat hij in de inrichting verbleef heeft gehad, zijn overpeinzingen over allerlei onderwerpen die hem bezig hielden, genoteerd.

Dit boek is de Nederlandse vertaling van Von Wuestendorffs 'Tagebuch'. Waarom hij dit in het Duits heeft geschreven, is een raadsel, hoewel enkele psychiaters ervan overtuigd zijn dat dit met zijn

gestoorde psyche te maken heeft. Hij is in Nederland geboren en getogen en heeft ook nooit daarbuiten gewoond of geleefd. De enige verbinding met Duitsland was de oorsprong van zijn vader.

In 2019 en 2020 (voor de COVID-19 pandemie) heb ik Von Wuestendorff enkele malen kunnen spreken. Telkens na instemming door zijn dochter, Marijke, die over hem waakte. Het leek mij dat hij van onze gesprekken genoot. Hij kon dan zijn filosofische overpeinzingen met iemand delen. Iets dat hij normaliter enkel kon tijdens zijn gesprekken met de therapeutes van de kliniek. Waarbij die hun gesprekken, zoals hij het ooit tegen mij verwoordde, altijd een bepaalde richting in leidden, waardoor hij niet altijd in staat was te zeggen wat hij graag had willen zeggen en in enkele gevallen ook het gevoel had niet serieus genomen te worden.

Na zijn overlijden, ten gevolge van corona op 5 april 2021, gaf zijn dochter mij toestemming om zijn schriften te lezen, te vertalen en er een boek van te maken. Het resultaat is geen chronologisch verslag. Ook heb ik niet al zijn overpeinzingen, al zijn schrijfsels, hierin opgenomen. Von Wuestendorff had naast de verslagen van de gesprekken met de therapeutes ook bepaalde onderwerpen, thema's zeg maar, benoemd waarover hij zijn filosofische overpeinzingen had neer geschreven. Regelmatig valt hij hierbij in herhaling. Deze heb ik zeker niet allemaal ingekort of geschrapt. Wel heb ik een poging ondernomen om deze thema's zo veel als mogelijk te bundelen én te combineren met bepaalde verslagen van de gesprekken met de therapeutes waarin deze thema's, al dan niet diepgaand, besproken worden.

Het resultaat heeft u nu in uw handen. Op papier of digitaal.

Oktober 2022, Lisbeth Ceulenaers.

'Houdt u van het leven?'

'Wat bedoelt u met 'Houden van' van 'het leven'?''

'Uhm, tja'.

'Tja?'

'Uhm, gewoon. Bent u blij dat u leeft?'

'Blij?'

Een knikkend hoofd humt.

'Wat betekent dat 'blij'?''

'Tja, gewoon blij'.

'Iedere dag, ieder uur, minuut en seconde?'

'Nou, uhm, nee, dat hoeft nu ook niet per se'.

'Wat dan?'

Een nadenkende blik, de ogen strak op mij gericht. In iedere pupil een vraagteken.

'Wat vindt u ervan dat u leeft?'

Ik open mijn mond, maar voordat ik iets kan zeggen.

'Ik bedoel, wat vindt u ervan dat u geboren bent?'

De ogen kijken enigszins verstoord bij het zien van mijn glimlach.

'Niets. Van allebei'.

Weer vraagtekens in beide pupillen. Maar ook de rest van het gezicht kijkt me vragend aan.

'Niets?'

Ik knik en hum deze keer.

'U leeft nu al, uhm'. Een blik op papier. 'Zo'n zestig jaar.

En vindt dat maar niets?'

Met mijn ogen bevestig ik dit.

'Maar hoe kan dat nu? Er moet toch iets zijn?'

Mijn schouderophalen ontkent dat.

De ogen richten zich weer op papier.

'U heeft kinderen, zie ik'.

Ik kijk de ogen aan.

Die naar mij staren.

'U reageert daar niet op?'

Mijn ogen blijven op het paar tegenover me gericht.

'Was u niet blij met uw zoon?'

'Blij?'

De ogen kijken me nu verstoord aan.

'Kunt u niet eens gewoon een antwoord op een vraag geven?'

De geïrriteerdheid is goed hoorbaar in de stem.

'In plaats van steeds maar weer vragen terug te stellen?'

Het hele lijf tegenover me, vertoont nu ongeduld.

'Misschien moet u duidelijkere vragen stellen.'

'Oh'.

Ik blijf achterover geleund in de fauteuil zitten. Mijn rechter been op het linker rustend. Beide handen en armen op het rechter liggend.

'Duidelijkere vragen?'

'Specifiek'.

'Oh'.

'Wat voelde u toen uw zoon geboren werd?'

'Het was een opluchting dat hij gezond was'.

'Was u daar dan ongerust over?'

Ik knik.

'En na die opluchting? Wat voelde u toen?'

Ik antwoord door mijn schouders op te halen.

'Geen blijdschap of een gevoel van geluk?'

Mijn hoofdschudden verbaast het gezicht tegenover me.

'Niets?'

Mijn knik leidt tot nog meer verbazing.

Inhoud

INTRO.....	2
HET BEGIN	10
KOSTSCHOOL	16
MIJN EERSTE DAGEN.....	19
MIJN KLAS.....	23
ANDRÉ (DE JONGE MONNIK).....	27
MARIE.....	32
MIJN VADER.....	36
DE OPPERPESTER.....	44
AMSTERDAM.....	47
HENRI.....	52
GELD	56
SCHOOL.....	63
MAX	67
MARIE / BOSRUST.....	72
MARIE.....	75
MARIJKE	82
JANNEKE	85
PETER VAN DORMAEL	89
MIJN MOEDER.....	94
DE TOCH NIET ZO PERFECTE ZOON.....	98
WIJLEN MARTIN VON WUESTENDORFF (MIJN VADER)	105
PERFECTIE	113
ZUSTER LUDWINA	117

HET INSTITUUT	123
EEN DEFECTE AUTO	129
MIJN STUDENTEN	132
VERBIEDEN VERBODEN.....	140
DE DAG VAN DE DEMOCRATIE.....	144
DE POLITIE-INSPECTEUR	152
DNA.....	155
MIJN KLEINKIND	160
MIJN SCHOONZON	168
DE ANDEREN	170
DE THERAPEUTE(S)	174
DE AUTEUR	179
DE OFFICIER VAN JUSTITIE	183
DE ANDEREN (VERVOLG)	187
SPIJT, SCHAAMTE EN SCHULD	193
MIJN ADVOCaat	200
DE RECHTZAAK	205
DE UITSpraak	209
SOCIALE MEDIA	213
DE JOURNALIST	217
DE AUTEUR (NOGMAALS) / PERFECTIE (NOGMAALS)	224
RENÉ VEREYCKEN (POLITIE-INSPECTEUR)	227
CORONA.....	232
<i>Ik hou van jou</i>	235
Bijlagen.....	236

Overzicht levensgebeurtenissen	237
Samenvatting Rapportage(s)	238
Creatieve uitingen.....	239
NAWOORD AUTEUR	242

HET BEGIN

Geboren ben ik aan het einde van negentien vijftig, als enig kind van een al oudere hoofdonderwijzer aan een jongensschool. Zijn vrouw, mijn moeder dus, overleed toen ik acht was. Hoe dat zo kwam, vertel ik misschien nog wel. Zijn tweede was zo'n dertig jaar jonger. Hoe het kwam dat een al wat ouder gelovig man getrouwd was met de juf van de kweekschool, die enkele weken op de katholieke school van mijn vader proeflessen gegeven had? Daar kwam ik pas later achter.

Vanaf het moment dat ik me kon verplaatsen, kruipend of schuifelend, werden deze bewegingen door zijn luide stem gecorrigeerd; 'Blijf zitten', 'Afblijven', 'Niet doen' en meer van zulke bevelen. Ik kan me niet herinneren ooit, in heel mijn leven, ook maar ooit een compliment van hem te hebben ontvangen. Mijn moeder, verging het net zo. Zodra hij thuis kwam, werden de bevelen in het rond gestrooid. 'Waarom is het eten nog niet klaar?', 'Waarom ligt het bestek niet goed op tafel?', 'Waarom is de jongen niet fatsoenlijk aangekleed?' Al deze vragen werden met een luide en onvriendelijk klinkende, bazige stem geuit. Toen ik later in militaire dienst mijn luitenant hoorde, wist ik meteen aan wie die me deed denken.

Hoe het mogelijk is dat zijn vrouw, mijn stiefmoeder, het al die tijd bij hem uit heeft gehouden, begreep ik later pas. Toen ik als ietsje ouder was. Ze is altijd een mooie vrouw gebleven. Ook toen ik in de puberteit kwam, zag ze er – zo ver ik dat met mijn gierende hormonen kon beoordelen – nog goed uit. Zo goed, dat ik regelmatig over haar droomde. Na zulke nachten werd ik geheid met een natte plek in mijn pyjama wakker. Van andere

jongens op school had ik gehoord over natte dromen en masturberen, maar ik kon me daar niets bij voorstellen. Het idee om aan mijn piemel te trekken trok me absoluut niet aan, integendeel zelfs. Mij was zo ingeprent dat dat ding iets 'vies' was, dat ik het zelfs tijdens het plassen zo min mogelijk vast pakte. Tijdens mijn wekelijkse wasbeurt, die tot mijn twaalfde door mijn vader was uitgevoerd, had hij me er altijd op gewezen 'voorzichtig' ermee om te gaan. Zonder uit te leggen wat hij daar nu precies mee bedoelde. Als ik al eens durfde ernaar te vragen, kreeg ik telkens te horen dat ik 'zodra ik oud genoeg was' het wel zou begrijpen.

Maar zoals gezegd, ik werd verliefd op Janneke, mijn stiefmoeder. Zodra we alleen in huis waren, mijn vader bezocht 's avonds met enige regelmaat vergaderingen van het kerk- en schoolbestuur, het bestuur van de voetbalvereniging en nog allerlei andere verenigingen, gluurde ik zo vaak als dat maar kon naar haar. Elke avond trok ze nadat ze de afwas had gedaan en alles op had geruimd, andere kleren aan. Ik volgde haar dan op kousenvoeten, naar boven. Waar ik door een kier van de deur, die ze altijd open liet, toe keek hoe ze haar kleren uit trok. In haar ondergoed, bh, broekje en kousen met jarretels bekeek ze zichzelf dan enige tijd in de spiegel, hierbij haar lichaam enigszins wiegend en ronddraaiend. Waarna ze haar nachtjapon over haar hoofd trok. Wat voor mij het teken was zo snel en stil als mogelijk oftewel naar beneden oftewel naar mijn kamer te snellen. Steeds vaker voelde ik tijdens die momenten een enorme druk op mijn piemel ontstaan, alsof ik dringend moest plassen. Wanneer ik dan naar het toilet rende en mijn broek open maakte, zag ik dat die fors gegroeid was. Maar plassen? Ho maar. Ik begon me af te

vragen of dit iets te maken had met dat 'vies' en 'voorzichtig' waar mijn vader altijd over sprak. Voorzichtig vroeg ik wat jongens op school ernaar. Hieruit werd me duidelijk dat dit een teken van seksuele opgewondenheid was. En dat zij dat normaal vonden. Zelfs masturbeerden op zulke momenten. Als ik dan vroeg wat er dan gebeurde, keken ze me aan alsof ik van een andere planeet afkomstig was. Een duidelijk antwoord kreeg ik niet. Enkel het advies om het "gewoon" eens te proberen.

Dat deed ik dan ook, na vele weken van aarzeling en schaamte. Nadat ik Janneke weer eens had begluurd, trok ik me terug in mijn kamer, waar ik meteen aan mijn stijf geworden piemel begon te trekken. Hoe ik dat moest doen, wist ik niet. Het deed nogal pijn zelfs. Ik begreep dan ook niets van al dat stiekem gedoe van anderen. Na enkele rukken stopte ik er dan ook mee, waarna ik er zachtjes over wreef om de pijn te verzachten. Geheel onverwachts voelde ik een kramp opkomen en braakte mijn piemel een wit, warm goedje over een van mijn handen uit. Van schrik probeerde ik het met mijn handen tegen te houden, waarbij ik al snel bemerkte dat dat niet kon. Als vanzelf gulpte de ene na de andere lading eruit. Mijn handen intussen bevuilend met het warme, plakkerige goedje. Op het moment dat duidelijk was, dat er niets meer kwam liep ik met mijn naakte onderlijf, de gang op. Op weg naar de badkamer. Op datzelfde moment kwam mijn vader aan, op de overloop. Hij bleef staan en keek me aan met vuur spuwende ogen. Eer ik ook maar iets door had, sloegen zijn vuisten op me in. Alle hoeken van de overloop heb ik toen die avond gevoeld. Met alle delen van mijn lichaam. Mijn vader sprak geen woord hierbij. Pas toen

hij de trap afliep, terwijl ik ergens in een hoekje verformfaaid lag, zei hij: 'Na de vakantie verlaat je dit huis. En dan wil ik je nooit meer zien'.

Dit gebeurde aan het einde van de zomervakantie van mijn twaalfde levensjaar. Hoe mijn vader dat tijdens de schoolvakantie geregeld kreeg, weet ik niet, maar de dag erop zat de directrice van een katholieke kostschool voor jongens in onze goede kamer aan tafel. Ik schatte haar enkele jaren ouder dan mijn vader. Ze had tenminste meer rimpels in haar gezicht. Ze droeg een knot op haar hoofd. Net als het overige haar, zo grijs als een muis. Haar donkerbruine bril met glazen zo groot als schoteltjes, leken haar gitzwarte ogen te verwijden.

'Volgens zijn proefwerken en de Cito-toets zou hij het gymnasium kunnen halen. Slim is hij dus wel' sprak mijn vader. Ik mocht er niet bij aanwezig zijn, net zo min als Janneke. Maar door een spleet waar de schuifdeuren, tussen de goede- en achterkamer niet goed sloten, ving ik zo nu en dan iets op. 'Lyceum is alles dat we kunnen bieden' hoorde ik de vrouw zeggen, met zulk een schelle stem dat ik bang was dat het glaswerk – mijn vader had voor zijn gast en hemzelf twee van de kristallen wijnglazen uit de kast gehaald – ervan zou breken.

Zo geschiedde het dus dat ik een dag later op de trein naar Simpelveld stapte, waar ik werd opgewacht door een medewerker van de kostschool, waar ik de komende zes jaar zou verblijven.

'Waarom was u opgelucht toen bleek dat uw zoon gezond was?'

'Waarom, vraagt u?'

Het gezicht tegenover me knikt.

'Is dat niet begrijpelijk?'

De ogen kijken me vragend en niet begrijpend aan.

'Wie wil er nu iets dat stuk is? Niet compleet, maar gebroken?'

Schouders worden opgetrokken.

Ik verplaats mijn gewicht naar voren, leun mijn armen op mijn bovenbenen. Kijk de ogen recht aan. Op zoek naar. Ja, naar wat? Begrip? Hoe kan ik van zo iemand verwachten dat die me begrijpt. Heeft het zin om het uit te leggen? Hoe vaak heb ik dat al niet gedaan tegen allerlei mensen? En hoe vaak heb ik daarbij gemerkt dat ik nog niet begrepen werd. Integendeel, verguisd. Mijn lichaam laat ik weer tegen de rugsteun leunen, waarbij ik mijn linker been over het rechter leg.

'Wat is er mis met iets dat stuk is? Dat kan toch weer gemaakt worden?'

Het gezicht lijkt me tevreden aan te kijken. De lippen worden strak getrokken, tuiten nog net niet.

'U zult toch ook beslist wel eens iets hebben laten repareren?'

Mijn hoofd knikt bevestigend. Wetend hoe absurd het is om een kapot ding te vergelijken met het leven.

'De medische wetenschap heeft grote sprongen voorwaarts gemaakt. Dus, stel dat uw kind niet gezond was geweest, had die u en uw zoon toch bij kunnen staan. Toch?'

Moet ik hier nu echt geen einde aan maken? Aan dit eindeloos geneuzel. Zou ik deze onwetende persoon erop wijzen dat enkel intelligente mensen, zoals ikzelf,

*dit begrijpen? En dat het geen zin heeft door te vragen,
totdat ik alles uit heb gelegd?*

KOSTSCHOOL

Mijn vader heeft me nooit bezocht op school. Thuis komen mocht ik niet meer. Janneke is de eerste drie maanden net zo vaak op bezoek geweest. Telkens een uurtje. De eerste keer heb ik haar mijn kamer laten zien, waarna we samen in de eetzaal hebben gezeten. Tijdens haar tweede bezoek zijn we op mijn kamer gebleven, waar ik haar mijn liefde heb verklaard. Het derde en laatste bezoek hebben we wandelend in het park dat bij de school hoorde, doorgebracht.

Ze bracht me na mijn eerste maand nog enkele van mijn spullen. Kleren vooral. Iets anders had ik niet. De boeken die ik las leende ik uit de bibliotheek van school. Het uur dat we toen samen waren, hebben we weinig tegen elkaar gezegd. Het enige dat zij kwijt wilde, was dat mijn vader verwachtte dat ik met zeer goede cijfers zou slagen. Zodat ik na de studie aan de slag kon en meteen zelfstandig kon gaan wonen. Thuis was ik niet meer welkom.

De tweede maand, het was een warme septemberdag, droeg Janneke een korte rok en een mouwloze blouse. Ze had geen idee hoe zeer ze me daarmee opwond. Het heeft me enorme moeite en zelfdiscipline gekost om haar toen niet te bespringen, terwijl ze op mijn bed zat. Toen ik haar dat vertelde, glimlachte ze terwijl ze met haar hand naast haar op het bed klopte. Me uitnodigend. Toen ik daar aan tegemoet was gekomen, nam ze mijn gezicht tussen haar zachte handen en kustte ze me vol op mijn mond. Haar warme tong glipte ertussen door, daarmee haar speeksel aan mij overbrengend. Meteen duwde ik haar van me af en spuugde de slierten uit. Dit was nog erger, nog viezer, dan toen mijn piemel zijn

goedje uitbraakte. Was dit liefde en lust? Was dit wat mensen deden als ze van elkaar hielden? Elkaars lichaamssappen met elkaar delen?

Tijdens haar derde en laatste bezoek, het was een frisse middag in oktober, heeft ze afscheid van me genomen. Maar niet nadat ze me, tijdens onze wandeling, verteld had dat mijn vader haar twee jaar geleden had bezwangerd. Wat de reden was dat ze getrouwd waren. Toen ze enkele weken later haar baby verloor, was het te laat en waren ze "tot de dood" aan elkaar verbonden. 'Als je iets doet' zei ze me nog, voor ze in de auto stapte 'doe het dan goed. Anders heeft het geen zin, dat je het doet'. Ze zweeg kort en ging verder. 'PERFECT, dat moet het zijn. Denk maar aan Gods werk'. Dit was de eerste en tevens laatste keer dat ik haar over God hoorde spreken. Jaren later vernam ik dat ze in een klooster verbleef.

'PERFECTIE, daar draait het om. Daar draait alles om. Zonder PERFECTIE bestaat niets'.

'Bestaat dat dan? PERFECTIE?'

Dat is inderdaad een gerechtvaardigde vraag, moet ik bekennen. Maar toegeven? Nee, dat niet.

'De natuur, die gehele cyclus'.

Ik wacht even voor ik verder ga.

'Is die PERFECT?'

Ik trek mijn schouders op.

'Nagenoeg. Ja'.

'Oh, dus ook niet helemaal?'

'Niet meer'.

'Niet meer?'

Mijn hoofd knikt.

'Hoe komt dat dan?'

Het lijkt erop dat ik eindelijk de aandacht krijg, die het onderwerp verdient. Die ik verdien.

Maar ik twijfel of dit de juiste persoon is om mijn visie mee te delen.

'Is God PERFECT?'

Deze vraag bevestigt deze twijfel.

'God? God? Wat heeft God ermee te maken?'

'Alles? Niets?'

Oh God, neemt u me de uitdrukking niet kwalijk. Zo iemand die het echt niet weet.

'Wat heeft God met PERFECTIE te maken?'

Ik merk dat ik boos word en kan het dus niet laten die vraag te stellen. Daarbij ben ik weer recht gaan zitten. Alert. Alsof ik een prooi ga bespringen.

MIJN EERSTE DAGEN

Doordat ik voor het einde van de vakantie al op school was ingetrokken en niet naar huis kon gedurende weekends en vakanties, werd de school mijn thuis. Zo verre je van een "thuis" kunt spreken. Een moeder en vader had ik niet, dus is de term "thuis" dan ook niet meer gepast. Maar gelukkig waren er enkele mensen die zich om me bekommerden. Zoals de portier annex klusjesman, die samen met zijn vrouw en dochter in, hoe kan het ook anders, de portierswoning woonden. Deze stond naast het grote schoolgebouw en klooster, waar nog steeds enkele Franciscaner paters woonden. Zij droegen, zoals eeuwen geleden al, een bruine pij en sandalen. De meeste van hen leken ook eeuwenoud. Maar een ervan was een jongen van negentien, André genaamd, die me onder zijn hoede nam.

De laatste dagen van de vakantie, zo vanaf de vrijdag, kwamen de overige leerlingen op school aan. Waardoor ik de slaapzaal niet meer voor me alleen had, maar deze moest delen met negenenveertig andere jongens. Jongens tussen de twaalf en achttien jaar. Ik was niet enkel de jongste, ik was ook de meest iele, kleine en zwakste van het stel. Het ideale slachtoffer. Vanaf dag een werd ik door de anderen gecommandeerd allerlei opdrachten en klusjes voor hen uit te voeren. Precies zoals ik dat thuis van mijn vader kende. 's Nachts werd ik dan ook nog door hen, een voor een, gebruikt. Misbruikt. Als een hond. Tijdens deze nachtelijke mishandelingen in het donker, meende ik af en toe niet enkel de zachte huid van jongelingen, maar ook het zware stof van bruine pijen tegen me aan te voelen.

'PERFECTIE' begin ik 'was er miljoenen jaren geleden. Toen de dieren en planten op deze aarde in alle rust en volgens de natuurlijke regels hun leven konden leiden. Het principe van 'survival of the fittest' werd toen in de meest natuurlijke en dus PERFECTE vorm toegepast. Niemand was in staat deze cyclus te doorbreken, omdat niemand over onnatuurlijke mogelijkheden beschikte'. Zo, dat moet toch duidelijk zijn. Ik vlij me daarom weer naar achteren, tegen de rugleuning van de fauteuil. Tegenover me wordt hevig op een schrijfblok geschreven. Wie weet, kan het nog leerzaam zijn. Ook voor anderen.

'Onnatuurlijke mogelijkheden, zegt u?'

Het gezicht kijkt me aan alsof ik een berg stront erover uit heb geschud.

'Ja, dat hebt u goed gehoord'. Ik weet dat ik geïrriteerd klink. Dat wil ik niet, daarom laat ik een glimlach zien. Niet enkel met mijn lippen, maar ook met mijn ogen. Als ik iets in mijn leven geleerd heb, is het dat mensen gevoelig zijn voor dergelijke kleine tekens van vriendelijkheid.

'Wat bedoelt u daar precies mee?'

Is dat werkelijke onwetendheid of bedoeld om me in een val te lokken? Maar ja, in welke val kan ik nog trappen? Waar ik nu ben, zal ik niet snel meer vertrekken. Waarschijnlijk alleen nog liggend. In een kist.

'U weet best wat ik bedoel' zeg ik. Mijn gezicht kijkt niet meer zo vriendelijk nu. Eerder getergd, geïrriteerd, boos. Maar ook arrogant. 'De mens. De mens, dat is de bron van alle kwaad. Die heeft de cyclus van PERFECTIE verbroken. En toen die dat eindelijk wist. Toen, ja toen, heeft die God geschapen. Welk ander wezen is in staat tot waar een mens toe in staat is?' Intussen ben ik naar het puntje van mijn stoel geschoven. Mijn rechter hand

is tot een vuist gebald. Mijn bovenlijf leunt helemaal naar voren. Zou er geen tafeltje tussen ons in hebben gestaan, had ik mijn gesprekspartner aan kunnen raken. Mijn boosheid neemt mijn acties en denken weer eens over. 'Moord en doodslag. Homoseksueel gedrag. Verkrachtingen, berovingen. Afslachten van dieren. Uitsterven van flora en fauna. Oorlogen, machtsvertoon. Buskruit en wapens. Sabels, bajonetten, geweren, kanonnen, raketten. Concentratiekampen. Discriminatie op kleur, geloof en ras. Vrouwenonderdrukking. Besnijdenis. Moet ik door gaan?'

Terwijl ik nog steeds voorover gebogen zit, zie ik hoe het stel ogen me met enige angst aankijkt. Bang dat ik gewelddadig wordt?

'Weet u. Ooit, vele honderdduizenden jaren geleden ontstonden her en der op de aarde verschillende menssoorten. Deze konden stand houden. Ze werden de top van de voedselcyclus, maar verstoorden de natuurlijke cyclus verder niet. Zij waren de 'fittest' en konden overleven. Weinig mensen die grote stukken grond ter beschikking hadden om te jagen en te verbouwen. Voordat jongeren volwassenen werden, moesten ze bewijzen dat waard te zijn. Lukte hun dat niet, werden ze uit de, uhm zeg maar stam, gezet. En daar, net daar, werd de eerst fout gemaakt'. Mijn stem is weer in volume toegenomen. Mijn bewegingen feller. Ik zie dat aan de wijze waarop de persoon tegenover me weer wat meer afstand neemt, door verder naar achter in de stoel én met de stoel te schuiven. Ik las een korte pauze in. Drink even aan mijn plastic beker met water en schuif zelf ook weer terug in mijn stoel. 'Die uitgestotenen, de zwakken van de samenleving hadden afgemaakt moeten worden in plaats van weggestuurd. Die zijn namelijk andere zwakken tegen gekomen en

hebben daarmee nieuwe, zwakke, gemeenschappen gesticht. Wat dat betekent, zal u toch ook wel duidelijk zijn. Niet?' Ik kijk naar de overkant, maar zie geen reactie. Het is natuurlijk ook nogal controversieel wat ik allemaal zeg. En om daar mee in te stemmen, zal niet passen binnen onze maatschappelijke normen en grenzen. 'De tweede fout die gemaakt werd, was toen de verschillende stammen zich verder gingen verplaatsen en zich met elkaar vermengden. Dat leidde tot verzwakking van zowel de ene als de andere stam. Logisch, toch? En ook daarvan werden de zwakkeren, die er in verhouding nog slechter aan toe waren dan die waar ik eerder aan refereerde, uit de stam geplaatst. Die kwamen ook weer nog zwakkeren tegen. Enzovoorts, enzovoorts. Telkens wanneer zulke groepen zich met elkaar vermengden, werden de genen slechter en zwakker. Begrijpt u me?'

Er komt geen zichtbare reactie van de overkant. Ze schrijft zelfs niet meer.

'In plaats van een circle of life ontstaat er een circle of weakness.'

MIJN KLAS

Hoewel ik niet de jongste was, bijna dertien, was ik wel de kleinste van het stel. Ook was ik de meest verlegen en zwijgzame van allen. Maar ook de intelligentste. Dat ik continu gepest werd, zal dan ook niemand verbazen. Niet enkel 's nachts maar ook overdag was ik altijd degene die het meest te verduren had. Ik werd met kroontjespennen gestoken, nadat die eerst in de inktpot waren gestoken. Schaarpunten werden omhoog gehouden, terwijl ik plaats wilde nemen in de bank. Vele littekens op mijn billen tonen dit nog steeds aan. Anderen gooiden met van alles tijdens de lessen, maar ik was altijd degene die er de schuld van kreeg. Het duurde ook niet lang of alle leerkrachten zagen mij als de ideale pispaal. Iedereen was tegen me. Doordat ik thuis niet anders gewoon was, liet ik dit allemaal over me heen komen en hield ik me voor dat ook deze periode ooit over zou gaan. Het kwam in het geheel niet in me op om me te verzetten. Hoewel met name de portier, Jean geheten, me daarvan trachtte te overtuigen. 'Je kunt dit toch niet altijd blijven negeren?' vroeg hij me terwijl ik hem, gedurende het weekeinde waarin ik meestal nog de enige leerling op het complex was, hielp met het verplaatsen van kolen van de ene naar de andere kelder. Ooit, een keer, tijdens een van mijn niet vaak voorkomende zwakke momenten, had ik hem verteld over de wijze waarop ik door de andere leerlingen én de leerkrachten werd behandeld. Zwijgend bleef ik mijn schop in de zwarte berg steken, vullen en de inhoud naar de kruiwagen overhevelen. Ik genoot van dit zwaar werk waarbij mijn spieren steeds sterker werden, terwijl alle vuiligheid uit mijn lijf werd gezweet. 'Verzetten, dat moet je doen. Als je al niet wil slaan of schelden, moet je het zeer zeker aan de directrice